

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว โดยจำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาและระดับการศึกษา เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา เปรียบเทียบผลการใช้ชุดฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษาที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพระหว่างกลุ่มที่ได้รับการฝึกในปริมาณที่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ศึกษาอำนาจในการทำนายของจิตลักษณะตามสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมฯ รวมทั้งเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวโดยภาพรวมและจำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

2) การเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา

ระยะที่ 2

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมฯ ที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของกลุ่ม ตัวอย่างที่ได้รับการฝึกในปริมาณที่แตกต่างกัน

2) ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนายของจิตลักษณะตามสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิมที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

3) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาต่อชุดฝึกอบรมฯ และข้อสังเกตที่ได้จากการฝึกอบรมครูด้วยคู่มือฝึกอบรมฯ

ระยะที่ 3

ผลการประเมินความร่วมมือเป็นเครือข่ายในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	แทน	ผลบวกกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนหารด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Mean Squares)
t	แทน	ค่าสถิติตามการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปร
β	แทน	ค่าในสมการ
p	แทน	ระดับนัยสำคัญ
*	แทน	นัยสำคัญระดับ .05

ระยะที่ 1 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวโดยภาพรวมและจำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้นำผลการตอบแบบประเมินสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษาของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงจำนวนและหาค่าร้อยละ จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา และระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานทางชีวสังคมภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อายุน้อย (22 – 40 ปี)	132	66.00
อายุมาก (41 ปีขึ้นไป)	68	34.00
ประสบการณ์ฯ น้อย (1 – 5 ปี)	97	48.50
ประสบการณ์ฯ มาก (6 ปีขึ้นไป)	103	51.50
ระดับการศึกษาต่ำ (ปริญญาตรี)	160	80.00
ระดับการศึกษาสูง (สูงกว่าปริญญาตรี)	40	20.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 200 คน

จำแนกตามอายุน้อย ครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 22 – 40 ปี มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 66 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุมาก มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 34

จำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่ครูที่ปรึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ฯ มาก ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 รองลงมาเป็นครูที่มีประสบการณ์ฯ น้อย ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50

จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษามีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาเป็นครูที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่
 ปรึกษา จำแนกรายด้านตามอายุ ประสบการณ์การทำงานที่ครูที่ปรึกษา และระดับ
 การศึกษา

ลักษณะ ชีวิตสังคมหลัง	n	ด้านที่ 1		ด้านที่ 2		ด้านที่ 3		ด้านที่ 4		ด้านที่ 5		รวม 5 ด้าน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
อายุน้อย (22 – 40 ปี)	132	5.01	.44	4.41	.35	4.83	.31	3.34	.36	3.35	.60	4.21	.30
อายุมาก (41 ปีขึ้นไป)	68	5.12	.38	4.42	.35	4.88	.37	3.33	.38	3.39	.49	4.24	.29
ประสบการณ์ น้อย (1 – 5 ปี)	97	4.98	.43	4.40	.36	4.81	.31	3.36	.35	3.40	.48	4.29	.29
ประสบการณ์ มาก (6 ปีขึ้นไป)	103	5.11	.41	4.42	.34	4.88	.35	3.33	.38	3.36	.57	4.23	.30
ระดับการศึกษาต่ำ (ปริญญาตรี)	160	5.05	.41	4.40	.33	4.83	.32	3.33	.36	3.37	.51	4.21	.28
ระดับการศึกษาสูง (สูงกว่าปริญญาตรี)	40	5.04	.48	4.48	.41	4.91	.39	3.39	.38	3.40	.59	4.26	.33
รวม	200	5.05	.43	4.41	.35	4.85	.33	3.24	.37	3.38	.53	4.20	.29

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกตามอายุ ครูที่มีอายุน้อยมีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพฯ โดยรวม 4.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .30 ครูที่มีอายุมากมีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพฯ โดยรวม 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .29 เมื่อแยกตามอายุครูที่มีประสบการณ์น้อย มีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพฯ โดยรวม 4.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .29 เมื่อแยกตามระดับการศึกษา ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพฯ โดยภาพรวม 4.21 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .28 ครูที่มีระดับการศึกษาสูงมีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพฯ โดยภาพรวม 4.26 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .33 และครูที่ปรึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพฯ 4.20 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .29 ซึ่งแสดงว่ามีสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวในระดับค่อนข้างมากไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 ด้านของครูที่ปรึกษา จำแนกตามอายุ

สมรรถภาพ การให้บริการแนะแนว	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ด้านที่ 1					
22 - 40 ปี	132	5.01	0.44		
41 ปีขึ้นไป	68	5.12	0.38	1.84	.67
ด้านที่ 2					
22 - 40 ปี	132	4.41	0.35		
41 ปีขึ้นไป	68	4.42	0.35	0.35	.724
ด้านที่ 3					
22 - 40 ปี	132	4.83	0.31		
41 ปีขึ้นไป	68	4.88	0.37	.18	.24
ด้านที่ 4					
22 - 40 ปี	132	3.34	0.36		
41 ปีขึ้นไป	68	3.33	0.38	0.20	.841
ด้านที่ 5					
22 - 40 ปี	132	3.39	0.49		
41 ปีขึ้นไป	68	3.35	0.60	0.48	.635
รวม 5 ด้าน					
22 - 40 ปี	132	4.21	0.29		
41 ปีขึ้นไป	68	4.24	0.30	0.83	.408

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา เมื่อจำแนกตามอายุ 22 - 40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 (ส่วนที่ 2)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถภาพการให้บริการ
แนะแนวทั้ง 5 ด้านของครูที่ปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำหน้าที่ครูที่
ปรึกษา

สมรรถภาพ การให้บริการแนะแนว	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ด้านที่ 1					
1 – 5 ปี	97	4.98	0.43		
6 ปีขึ้นไป	103	5.11	0.41	2.17*	.031
ด้านที่ 2					
1 – 5 ปี	97	4.40	0.36		
6 ปีขึ้นไป	103	4.42	0.34	0.38	.701
ด้านที่ 3					
1 – 5 ปี	97	4.81	0.31		
6 ปีขึ้นไป	103	4.88	0.35	1.34	.181
ด้านที่ 4					
1 – 5 ปี	97	3.36	0.35	0.53	.600
6 ปีขึ้นไป	103	3.33	0.38		
ด้านที่ 5					
1 – 5 ปี	97	3.40	0.48		
6 ปีขึ้นไป	103	3.36	0.57	0.58	.561
รวม 5 ด้าน					
1 – 5 ปี	97	4.20	0.29		
6 ปีขึ้นไป	103	4.23	0.30	0.87	.383

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา 1 – 5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 (ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ครูที่ปรึกษา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน นอกนั้น ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน ข้อ 1 (ส่วนที่ 2)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 ด้านของครูที่ปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

สมรรถภาพ การให้บริการแนะแนว	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ด้านที่ 1					
ปริญญาตรี	160	5.05	0.41		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	5.04	0.48	0.10	.919
ด้านที่ 2					
ปริญญาตรี	160	4.40	0.33		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	4.48	0.41	1.31	.192
ด้านที่ 3					
ปริญญาตรี	160	4.83	0.32		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	4.91	0.39	1.39	.165
ด้านที่ 4					
ปริญญาตรี	160	3.33	0.36		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.39	0.38	0.90	.371
ด้านที่ 5					
ปริญญาตรี	160	3.37	0.51		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.40	0.59	0.29	.776
รวม 5 ด้าน					
ปริญญาตรี	160	4.21	0.28		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	4.26	0.33	0.90	.368

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ครูที่ปรึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 (ส่วนที่ 2)

2) การเสนอแนวทางพัฒนาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา

ผลจากการวิเคราะห์สมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวในระยะที่ 1 สรุปผลดังตาราง

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษาแยก 5 ด้าน

สมรรถภาพการให้บริการแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านที่ 1 : ความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา	5.05	.43	มีสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวด้าน 1 อยู่ในระดับมาก (1)
ด้านที่ 2 : ความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมวัยรุ่น	4.41	.35	มีสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวด้าน 2 อยู่ในระดับค่อนข้างมาก (3)
ด้านที่ 3 : เจตคติที่ดีต่อการให้บริการแนะแนว	4.85	.33	มีสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวด้าน 3 อยู่ในระดับมาก (2)
ด้านที่ 4 : ความรู้ ความเข้าใจ บทบาท และหน้าที่การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะฯ	3.24	.37	มีสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวด้าน 4 อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย (5)
ด้านที่ 5 : ความรู้ ความเข้าใจ บทบาท และหน้าที่ของการเป็นผู้ฝึกทักษะฯ	3.38	.53	มีสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวด้าน 5 อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย (4)
รวม 5 ด้าน	4.20	.29	สมรรถภาพโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา (ด้าน 1) สูงที่สุด คือ 5.05 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .43 ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวในเรื่องเจตคติที่ดีต่อการให้บริการแนะแนว (ด้าน 3) รองลงมา คือ 4.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .33 ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวเรื่องความรู้ ความเข้าใจพฤติกรรมวัยรุ่น

(ด้าน 2) รองลงมา คือ 4.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .35 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพการให้บริการแนะแนว ด้านความรู้ ความเข้าใจบทบาท และหน้าที่ของการเป็นผู้ฝึกทักษะฯ และจิตลักษณะฯ ต่ำที่สุด คือ 3.38 (S.D. = .53) และ 3.24 (S.D. = .37) ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าครูที่ปรึกษาพึงได้รับการพัฒนาสมรรถภาพฯ ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ก่อน เพื่อเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการให้บริการช่วยเหลือนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว

การวิเคราะห์ลักษณะครอบครัวเสี่ยง และแนวทางการพัฒนาจิตลักษณะและทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพมีดังนี้

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ลักษณะครอบครัวเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์และพฤติกรรมลูก และแนวทางการพัฒนาฯ

ลักษณะครอบครัวเสี่ยง	ผลกระทบต่อ	ความจำเป็นหรือความต้องการของลูก	แนวทางการพัฒนาจิตลักษณะและทักษะ
1. ครอบครัวเครียด	อึดอัดใจ คับแค้นใจ เครียด	ความเข้าใจ ความเห็นใจ การผ่อนคลาย รับคำปรึกษา	- เสริมความเข้าใจผลของความเครียด - ฝึกทักษะคลายเครียด - ให้คำปรึกษา
2. ครอบครัวที่ทอดทิ้งกัน	หวั่นใจ ว้าเหว่ หวาดกลัว ซึมเศร้า ขาดกำลังใจ โกรธ	ความเข้าใจ ความเห็นใจ กำลังใจ รับคำปรึกษา	- เข้าใจผลของความโกรธ - ปรับวิกฤตเป็นโอกาส - เจตคติที่ดีต่อการพัฒนาศักยภาพตน - จัดการความโกรธ - ให้คำปรึกษา
3. ครอบครัวแตกแยก	ขาดความเชื่อมั่น พฤติกรรมทำลาย ติดสารเสพติด คบเพื่อนไม่ดี	ตระหนักในคุณค่าตน เข้าใจเหตุ-ผลของปัญหา รับคำปรึกษา	- เสริมความเข้าใจปัญหา - ปรับวิกฤตเป็นโอกาส - เจตคติที่ดีต่อการพัฒนาศักยภาพตน - ให้คำปรึกษา

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ลักษณะ ครอบครัวเสี่ยง	ผลกระทบต่อ	ความจำเป็นหรือ ความต้องการของลูก	แนวทางการพัฒนาจิต ลักษณะและทักษะ
4. ครอบครัวที่ ทำร้ายเด็ก	ทะเลาะเบาะแว้ง พฤติกรรมก้าวร้าว ซึมเศร้า	ความเข้าใจ ความเห็นใจ เข้าใจเหตุ-ผลของปัญหา รับคำปรึกษา	- ตระหนักถึงผลเสียของ การทำลาย - กำกับดูแลตน - แก้ปัญหาด้วยปัญญา - ให้คำปรึกษา
5. ครอบครัวที่ บิดา-มารดามี อาการทางจิต ประสาท	มีปัญหาทางอารมณ์ ขาดการควบคุมตน โกรธ ซึมเศร้า	เข้าใจเหตุ-ผลของปัญหา ผ่อนคลายอารมณ์ รับคำปรึกษา	- มีบทบาทช่วยเสริม บรรยากาศที่ดีใน ครอบครัว - คลายเครียด - ปรับวิกฤตเป็นโอกาส - ให้คำปรึกษา
6. ครอบครัวที่ บิดา-มารดา ไร้ความคงเส้น คงวา 6.1 พ่อแม่ ตามใจ	โกรธ พึ่งพาคนอื่น ขาดความมั่นใจ เห็นคุณค่าตนต่ำ -	เสริมคุณค่าแห่งตน เข้าใจคนอื่น รับคำปรึกษา	- ตระหนักในคุณค่าตน - เจตคติที่ดีต่อการพัฒนา ศักยภาพตน - กำกับดูแลตน - การสื่อสารเชิง สร้างสรรค์
6.2 พ่อแม่มี จิตคับแคบ	กลัว ปฏิเสธอำนาจ ยอมถูกระงับ	ความเข้าใจ ความเห็นใจ เสริมคุณค่าแห่งตน รับคำปรึกษา เข้าใจเหตุ-ผลของปัญหา	- ปรับวิกฤตเป็นโอกาส - แก้ปัญหาด้วยปัญญา - ให้คำปรึกษา - การสื่อสารเชิง สร้างสรรค์
6.3 พ่อแม่ ปล่อยปละ ละเลย	ขาดวินัย ปฏิเสธสังคม แยกตัว ขาดทักษะทางสังคม พฤติกรรมทำลาย	ปรับพฤติกรรมตน ทักษะทางสังคม รับคำปรึกษา	- กำกับดูแลตน - ฝึกทักษะการสื่อสารเชิง สร้างสรรค์ - ให้คำปรึกษา

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ลักษณะ ครอบครัวเสี่ยง	ผลกระทบต่อ	ความจำเป็นหรือ ความต้องการของลูก	แนวทางการพัฒนาจิต ลักษณะและทักษะ
6.4 พ่อแม่ ปกป้องสูง	พึ่งพาคนอื่น ขาดเวลา สับสน วิตกกังวล	เสริมตระหนักคุณค่าตน รับคำปรึกษา กำหนดเป้าหมายชีวิต รับการศึกษา	- เจตคติที่ดีต่อการพัฒนา ศักยภาพตน - ให้คำปรึกษา
6.5 พ่อแม่ใช้ อำนาจ	กลัว โกรธ ต่อต้าน พฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง	เข้าใจผลของความโกรธ ส่งเสริมพฤติกรรม สร้างสรรค์ กำกับดูแลตน รับการศึกษา	- จัดการความโกรธ - การสื่อสารเชิง สร้างสรรค์ - กำกับดูแลตน - ให้คำปรึกษา
6.6 พ่อแม่ วิตกกังวล	วิตกกังวล เห็นคุณค่าตนต่ำ มีปัญหาทาง อารมณ์	ความเข้าใจ ความเห็นใจ พิจารณาเหตุ-ผลของปัญหา เสริมคุณค่าแห่งตน คลายเครียด รับการศึกษา	- พิจารณาปัญหาด้วย ปัญญา - ฝึกทักษะคลายเครียด - ให้คำปรึกษา

การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาสมรรถภาพการให้บริการแนะแนวของครูที่ปรึกษาด้าน
จิตลักษณะและทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพมีดังนี้

จากตารางการวิเคราะห์ลักษณะครอบครัวเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์และพฤติกรรมลูก ผู้วิจัย
จึงสังเคราะห์วัตถุประสงค์การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะและทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ตระหนักในคุณค่าแห่งตนและคุณค่าผู้อื่น
2. เสริมสร้างความเข้าใจว่าปัญหา (หรือผล) ย่อมมีสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจด้านลบ (อกุศลจิต)
3. เสริมสร้างความเชื่อว่าสมาชิกในครอบครัวทุกคนมีบทบาทช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในครอบครัวได้
4. เสริมสร้างการตระหนักในคุณค่าของการปรับเปลี่ยนปัญหาวิกฤตเป็นโอกาสการพัฒนา

5. เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาศักยภาพตน
6. เสริมสร้างความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงที่ดีหรือความสำเร็จของกิจใด ๆ ย่อมมาจากความพอใจ ความมุ่งมั่น ความเพียรพยายามด้วยความรอบคอบ
8. ส่งเสริมความตระหนักรู้ถึงผลของความโกรธ ความเครียด และสาเหตุที่มาจากความโกรธและความเครียด
9. ฝึกทักษะการจัดการความโกรธ
10. ฝึกทักษะการจัดการความเครียด
11. ฝึกทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
12. ฝึกทักษะการแก้ปัญหาด้วยปัญญาและการกำกับดูแลตนในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมสร้างทุกข์
13. ฝึกทักษะการปรึกษาเบื้องต้น

การออกแบบกิจกรรมฝึกอบรมครู

ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการฝึกอบรมครู ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ออกแบบกิจกรรมฝึกอบรมครูที่ปรึกษา เรื่องการพัฒนาจิตลักษณะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว และส่วนที่ 2 ออกแบบกิจกรรมฝึกอบรมครูที่ปรึกษา เรื่องการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว ดังนี้

การออกแบบกิจกรรมฝึกอบรมครูที่ปรึกษา
เรื่อง การพัฒนาจิตลักษณะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ
สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว

เวลา 6 ชั่วโมง

จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
1. ส่งเสริมให้ตระหนักในคุณค่าแห่งตนและคุณค่าของผู้อื่น	1. ทุกคนมีคุณค่าถ้าพยายามมองให้เห็น 2. การเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่นย่อมสร้างกำลังใจและความหวัง 3. การเพ่งโทษตนเองและผู้อื่นย่อมลดพลังลดความหวังและระงับพฤติกรรม สร้างสรรค์	กิจกรรมที่ 1 : คุณค่าแห่งตน 1. สำรวจคุณค่าแห่งตน 2. แปลผลและอภิปราย 3. บันทึกความดีที่ต้องการทำ 4. “เก้าอี้มหัศจรรย์” 5. ระบุความดีของผู้อื่น 6. อภิปรายการนำไปใช้	1. แบบทดสอบ Rubin’s Self Esteem Scale 2. แบบบันทึกความดีของตนเองและชื่นชมความดีของผู้อื่นวันละ 1 อย่าง 3. เก้าอี้ 5 ตัว
2. เสริมสร้างความเข้าใจว่าปัญหา (หรือผล) ย่อมมีสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับแรงใจด้านลบ (อกุศลจิต)	1. ทุก ๆ ปัญหา มีสาเหตุ อาจมีจำนวนมากหรือน้อยแตกต่างกันไป 2. สาเหตุของปัญหามีทั้งทางโลกและทางธรรม 3. สาเหตุจากปัจจัยภายในตนสามารถควบคุมหรือจัดการได้ง่ายกว่าสาเหตุภายนอก	กิจกรรมที่ 2: ไม่มีบังเอิญ 1. อ่านกรณีและวิเคราะห์ปัญหา 2. อภิปรายร่วมกัน 3. สรุปข้อคิด 4. อภิปรายการนำไปใช้	1. กรณีผมอยากตาย 2. กรณีโทษที่หลอกกัน 3. กรณีทำแท้ง 4. กรณีหิวรัก 5. กรณีกินไม่ได้แต่เท่ 6. กรณีไม่มีใครรักกัน

จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
3. เสริมสร้างความเชื่อว่าสมาชิกในครอบครัวทุกคนมีบทบาทช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในครอบครัว	1. เวลาขาด...จะรู้สึกถึงคุณค่าหรือรู้ความต้องการ 2. การหลงคิดวัตถุนิยมชีวิตโกสั่ว 3. สมาชิกทุกคนในครอบครัวส่งผลต่อความรู้สึกของกันและกัน 4. ทุกคนมีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในครอบครัว	กิจกรรมที่ 3 : วันใดขาดฉันแล้วเธอจะรู้สึก... 1. บทบาทสมมติ (โทรศัพท์ขณะอยู่กับญาติพี่น้อง) 2. บทบาทสมมติ (อยู่กับเพื่อนทั้งกลุ่มแต่คุยโทรศัพท์) 3. อภิปรายผลร่วมกัน 4. เขียนเรื่องใครคิด...เสียดย 5. สรุปข้อคิด 6. อภิปรายการนำไปใช้	1. สถานการณ์สมมติ 2. ไปงาน ใครคิด...เสียดย
4. เสริมสร้างการตระหนักในคุณค่าของการปรับเปลี่ยนปัญหาวิกฤตเป็นโอกาสการพัฒนา	1. มนุษย์อยู่กับปัญหา 2. ความผิดพลาดเพิ่มภูมิคุ้มกัน 3. ผู้ที่ขาดประสบการณ์ที่ยากลำบาก ย่อมมีภูมิคุ้มกันต่ำ 4. นาฬิกาของชีวิต คือ การเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง	กิจกรรมที่ 4 : วัคซีนชีวิต 1. ฟังเรื่องเล่ากรณี : ฉันรับไม่ได้ 2. อภิปรายร่วมกัน 3. บันทึกเหตุการณ์ที่สร้างภูมิคุ้มกันชีวิต 4. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ 5. สรุปข้อคิด 6. อภิปรายการนำไปใช้	1. กรณี : ฉันรับไม่ได้ 2. แบบบันทึกเหตุการณ์ที่สร้างภูมิคุ้มกันชีวิต

จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
5. เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาศักยภาพของตน	1. ผู้ที่ปรารถนาความสุขย่อมต้องสร้างเอง 2. คำพูดที่ด่วนประเมินหรือตัดสินย่อมปิดโอกาสการพัฒนา (เช่น ฉันทำดีที่สุดแล้ว มันเป็นสิ่งเลวร้ายที่สุด) 3. พลังใจไร้ขีดจำกัด (นักกีฬาที่ทำลายสถิติตนเอง)	กิจกรรมที่ 5 : ความสุขไม่มีขาย 1. ทำแบบประเมินแปลผล อภิปรายร่วมกัน 2. เขียนคำพูดที่ปิดโอกาสการพัฒนาตน เปรียบเทียบคำพูดที่เปิดโอกาสในใบงาน 3. สรุปข้อคิด 4. อภิปรายการนำไปใช้	1. แบบประเมินความสุข 2. ใบงาน 3. แบบบันทึกพลังใจจิตจำกัด
6. เสริมสร้างความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงที่ดีหรือความสำเร็จของกิจใด ๆ ย่อมมาจากความพอใจ ความมุ่งมั่น ความเพียรพยายามด้วยความรอบคอบ	1. ทุกคนสามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จตามศักยภาพตนได้ 2. ความพอใจหรือความสนใจเป็นก้าวแรกแห่งความสำเร็จ 3. ความมุ่งมั่นเป็นทิศทางแห่งความสำเร็จ 4. ความเพียรพยายามเป็นการประกันความสำเร็จ 5. ความรอบคอบประกันคุณภาพงานที่สำเร็จ	กิจกรรมที่ 6 : เส้นทางสู่ความสำเร็จ 1. อ่านกรณีวิกรม กรมดิษฐ์และไฉ่ตงจิ้น 2. อภิปรายร่วมกัน 3. ทำแบบบันทึกและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความทุกข์ที่ทำให้ท้อหรือทำให้มุ่งมั่น 4. สรุปข้อคิด 5. อภิปรายการนำไปใช้	1. ตัวอย่างผู้ประสบความสำเร็จ วิกรม กรมดิษฐ์และไฉ่ตงจิ้น 2. แบบบันทึกความสำเร็จที่เกิดจากความพากเพียร ฝ่าฝืนความลำบาก

การออกแบบกิจกรรมฝึกอบรมครูที่ปรึกษา
เรื่อง การพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ
สำหรับนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว

เวลา 6 ชั่วโมง

จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
1. ส่งเสริมความตระหนักรู้ถึงผลของความโกรธ ความเครียด และสาเหตุที่มาจากความโกรธและความเครียด	1. ความโกรธทำร้ายกายและใจ เมื่อจัดการไม่ได้ และก่อความรุนแรงมากขึ้น 2. ความโกรธเกิดจากการปฏิเสธหรือพยายามผลักดันมันออกไป 3. ความเครียดเกิดจากการสะสมภาวะอึดอัด ขัดแย้งวิตกกังวล จนเกิดแรงกดดันจิตใจให้เป็นทุกข์ 4. การรับรู้อารมณ์ตนเองและผู้อื่น ทำให้ปรับตัวกับเขาได้	กิจกรรม : รู้ทันอารมณ์ 1. อ่านกรณีปัญหา 2. บันทึกอารมณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี 3. อภิปรายร่วมกันถึงผลของความโกรธและรู้จักกับความโกรธ 4. หยิบการ์ดอารมณ์คนละ 1 ใบ ไม่ให้ใครรู้ จับคู่กันแสดงอารมณ์ตามการ์ด แล้วให้เพื่อนทาย 5. สรุปข้อคิด 6. อภิปรายการนำไปใช้	1. กรณีปัญหา - พ่อทอดทิ้งเรา - แม่หมั่นครึกเรา - พ่อทำร้ายแม่ - พี่น้องไม่ช่วยกัน - ทำไมถึงทำกับฉันได้ 2. แบบบันทึกรู้ทันอารมณ์ 3. การ์ดอารมณ์
2. ฝึกทักษะการจัดการความโกรธ	1. การควบคุมอารมณ์ โกรธคือการรู้ทัน 2. การรู้ทันอารมณ์ คือ การมีสติ 3. (แดง) = หยุด เมื่อรู้ว่ากำลังโกรธ (เหลือง) = ทบทวน อารมณ์ผ่อนคลาย ให้อภัย (เขียว) = พุดหลังจากจัดการอารมณ์ลบได้	กิจกรรม : ผู้โชคดี 1. ขออาสาสมัครเป็นผู้โชคดี 1 คน 2. ให้สมาชิกนั่งเป็นวงกลม 3. “ผู้โชคดีเดินรอบวงกลม เลือกเพื่อน 1 คน ในวง ห้ามแตะตัวเพื่อนแล้วพยายามทำให้เพื่อนยิ้มให้ได้ ถ้ายิ้มได้จะเป็นผู้แพ้แล้วมอบป้ายผู้โชคดี ทำหน้าที่ต่อไป ในเวลาพอสมควร	1. ป้ายผู้โชคดี 2. แบบบันทึกกิจกรรมผู้โชคดี 3. ป้ายไฟจราจร (แดง) (เหลือง) (เขียว)

จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
		4. อภิปรายร่วมกัน 5. สรุปข้อคิด 6. อภิปรายการนำไปใช้	
3. ฝึกทักษะการจัดการความเครียด	1. ผลของความเครียด - ทางกาย : ไม่ปกติ ภูมิคุ้มกันต่ำ - ทางใจ : กังวล เหนื่อย ท้อแท้ สับสน หดหู่ 2. การจัดการความเครียด - วิทยานอก : กำหนด เป้าหมาย หลีกเลียง เพิ่ม ความแข็งแรงด้วยการ ออกกำลังกาย - วิทยานใน : คิดบวก ฝึกหายใจระดับลึก สวดมนต์ สมาธิ	กิจกรรม : ผ่อนคลายสบายใจ 1. ทำแบบประเมิน ความเครียดและแปลผล 2. อภิปรายร่วมกัน 3. ฝึกหายใจระดับลึก 4. ฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อ 5. ทำสมาธิอย่างง่าย 6. สรุปข้อคิด 7. อภิปรายการนำไปใช้	1. แบบประเมิน ความเครียด 2. ใบความรู้ ฝึกหายใจระดับลึก ผ่อนคลาย กล้ามเนื้อ สมาธิ อย่างง่าย
4. ฝึกทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	1. ปัญหาที่เกิดจากการสื่อสารเกิดขึ้นได้ง่ายมาก 2. แรงกริยา = แรง ปฏิกริยา 3. การสื่อสาร ประกอบด้วยใบหน้า ท่าทาง ภาษา น้ำเสียง 4. การสื่อสารที่ดีสร้างความเข้าใจ ภายใต้อารมณ์ดี	กิจกรรม : เหตุที่ไม่รู้ตัว 1. ปาลูกบอลเบา ๆ เปรียบเทียบกับปาแรง ๆ 2. อภิปรายร่วมกัน 3. อาสาสมัคร 4 คู่ แสดงบทบาทตามสถานการณ์ชุดที่ 1 4. อภิปรายร่วมกัน 5. อาสาสมัคร 4 คู่ แสดงบทบาทตามสถานการณ์ชุดที่ 2 6. อภิปรายร่วมกัน 7. สรุปข้อคิด 8. อภิปรายการนำไปใช้	1. ลูกบอล 2. สถานการณ์ ชุดที่ 1 3. สถานการณ์ ชุดที่ 2

จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
5. ฝึกทักษะการแก้ปัญหาด้วยปัญญาและการกำกับดูแลตนในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมสร้างทุกข์	1. ตนเองเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการกำกับปัญหา 2. การใช้สติทำให้รู้ทันปัญหาและหลีกเลี่ยงได้ 3. ความว่องไวในการวิเคราะห์สาเหตุและผลหมายถึง การมีสติ	กิจกรรม : ผู้กำกับการแสดง 1. อ่านสถานการณ์ปัญหา 2. อภิปรายร่วมกัน 3. สรุปร้อยคิด 4. จับคู่แสดงบทบาทตามสถานการณ์สร้างสรรค์ 5. อภิปรายร่วมกัน 6. สรุปร้อยคิด 7. อภิปรายการนำไปใช้	1. สถานการณ์ปัญหา 2. สถานการณ์สร้างสรรค์
6. ฝึกทักษะการปรึกษาเบื้องต้น	1. การรับฟัง การระบายความทุกข์ จัดว่าได้ช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว 2. การใส่ใจด้วยความรักและเมตตาให้กำลังใจคนได้ 3. เทคนิคให้คำปรึกษาทำได้ง่าย ๆ เช่น ฟัง ทบทวนความถามแบบสร้างสรรค์ และให้คำแนะนำที่ตรงกับความต้องการ	กิจกรรม : ผู้ให้คำปรึกษา 1. แจกลูกโป่งให้นักเรียนทุกคนเป่าจนแตก 2. วิเคราะห์เหตุที่ลูกโป่งแตก 3. จับคู่ให้เล่าความไม่สบายใจที่ตนประสบอยู่ให้เพื่อนฟัง แลกเปลี่ยนกันทีละคน	1. ลูกโป่งเท่าจำนวนนักเรียน 2. แบบบันทึก “ลูกโป่งช่วยคิด”

ระยะที่ 2

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้คู่มือฝึกอบรมฯ ที่มีต่อ ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ที่ได้รับการฝึกอบรมในปริมาณที่ต่างกัน

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางชีวสังคมหลังของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม ตัวอย่าง	n	ร้อยละ %	ลักษณะทางชีวสังคมหลัง											
			อายุ				ประสบการณ์การทำงานที่ ครูที่ปรึกษา				ระดับการศึกษา			
			(22 – 40 ปี)		(41 ปีขึ้นไป)		(1 – 5 ปี)		(6 ปีขึ้นไป)		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1	48	25	36	75	12	25	29	60.4	19	39.6	28	58.3	20	41.7
กลุ่มที่ 2	48	25	25	52.1	23	47.9	22	45.8	26	54.2	24	50	24	50
กลุ่มที่ 3	48	25	33	68.8	15	31.3	25	52.1	23	47.9	32	66.7	16	33.3
กลุ่มที่ 4	48	25	29	60.4	19	39.6	24	50	24	50	36	75	12	25
รวม	192	100	123	64.1	69	35.9	101	52.6	91	47.4	119	62	73	38

จากตารางที่ 4.8 ลักษณะทางชีวสังคมหลังของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 192 คน มีอายุ 22–40 ปี 123 คน (64.1 %) อายุ 41 ปีขึ้นไป 69 คน (35.9 %) จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 4 กลุ่ม กลุ่มละ 48 คน มีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี 101 คน (52.6 %) มีประสบการณ์ 6 ปีขึ้นไป 91 คน (47.4 %) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 119 คน (62 %) การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 73 คน (38 %)

กลุ่มที่ 1 ไม่ได้รับการฝึกอบรม ครูที่มีอายุ 22 – 40 ปี มีจำนวน 36 คน (75 %) อายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวน 12 คน (25 %) ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานที่ครูที่ปรึกษาระหว่าง 1 – 5 ปี มีจำนวน 29 คน (60.4 %) มีประสบการณ์ 6 ปีขึ้นไป มีจำนวน 19 คน (39.6 %) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 28 คน (58.3 %) มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 20 คน (41.7 %)

กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกอบรมเต็มรูปแบบ (100 %) ครูที่มีอายุ 22 – 40 ปี มีจำนวน 25 คน (52.1 %) อายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวน 23 คน (47.9 %) มีประสบการณ์ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 22 คน (45.8 %) มีประสบการณ์ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน (54.2 %) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน (50 %) และสูงกว่าปริญญาตรี 24 คน (50 %)

กลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกอบรมบางส่วน (จิตลักษณะ 50 %) อายุ 22 – 40 ปี มีจำนวน 33 คน (68.8 %) อายุ 41 ปีขึ้นไป 15 คน (31.3 %) มีประสบการณ์ระหว่าง 1 – 5 ปี 25 คน (52.1 %) มีประสบการณ์ 6 ปีขึ้นไป 23 คน (47.9 %) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 32 คน (66.7 %) และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 16 คน (33.3 %)

กลุ่มที่ 4 ได้รับการฝึกอบรมบางส่วน (ทักษะ 50 %) อายุ 22 – 40 ปี มีจำนวน 29 คน (60.4 %) อายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวน 19 คน (39.6 %) มีประสบการณ์ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 24 คน (50 %) มีประสบการณ์ 6 ปีขึ้นไป มีจำนวน 24 คน (50 %) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 36 คน (75 %) และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน (25 %)

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ค่า $\bar{X}$ และ S.D. ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิต ลักษณะและทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

กลุ่ม	n	จิตลักษณะการเป็นผู้ฝึกพัฒนาผู้เรียน		ทักษะการเป็นผู้ฝึกพัฒนานักเรียน		รวม	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
กลุ่มที่ 1 (ไม่ได้ฝึก)	48	3.88	.18	4.12	.24	3.99	.15
กลุ่มที่ 2 (ฝึก 100 %)	48	5.43	.22	5.54	.12	5.48	.14
กลุ่มที่ 3 (ฝึก 50 %)	48	5.17	.27	4.76	.13	4.96	.16
กลุ่มที่ 4 (ฝึก 50 %)	48	4.55	.29	4.99	.39	4.77	.30

จากตารางที่ 4.9 พบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกอบรมฯ ในปริมาณที่แตกต่างกัน กลุ่มที่ 2 ซึ่งได้รับการฝึกอบรมฯ เต็มรูป (100 %) มีค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิต ลักษณะและทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพมากที่สุด คือ 5.48 (S.D. = .14) กลุ่มที่ 3 ซึ่งได้รับการฝึกอบรมฯ บางส่วน (จิตลักษณะฯ) มีค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ รองลงมา คือ 4.96 (S.D. = .16) กลุ่มที่ 4 ซึ่งได้รับการฝึกอบรมฯ บางส่วน (ทักษะฯ) มีค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ รองลงไป คือ 4.77 (S.D. = .30) ส่วนกลุ่มที่ 1 ซึ่งไม่ได้รับการฝึกอบรมฯ (0 %) มีค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะฯ น้อยที่สุด คือ 3.99 (S.D. = .15)

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) โดยภาพรวมเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ที่ได้รับการฝึกอบรมฯ ในปริมาณที่ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	37.655	3	12.552	244.747**	.000
ภายในกลุ่ม	9.641	188	.051		
รวม	47.297	191			

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มีความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 2

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบ ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิต อย่างมีคุณภาพของครูที่ปรึกษาที่ได้รับการฝึกแตกต่างกัน 4 กลุ่ม โดยวิธีผลต่าง นัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD.)

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	1 กลุ่มควบคุม (ฝึก 0 %)	2 ฝึกจิตลักษณะ และทักษะ (ฝึก 100 %)	3 ฝึกจิตลักษณะ (ฝึก 50 %)	4 ฝึกทักษะ (ฝึก 50 %)
1 กลุ่มควบคุม (ฝึก 0 %) (n = 48)	3.99	-	1.2399*	0.8530*	0.6128*
2 ฝึกจิตลักษณะ และทักษะฯ (ฝึก 100 %) (n = 48)	5.48	-	-	0.3869*	0.5471*
3 ฝึกจิตลักษณะฯ (ฝึก 50 %) (n = 48)	4.96	-	-	-	0.1602*
4 ฝึกทักษะฯ (ฝึก 50 %) (n = 48)	4.77	-	-	-	-

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการฝึกเต็มรูปแบบ (100 %) มีความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะฯ มากที่สุด และมากกว่ากลุ่ม 3 และกลุ่ม 4 ซึ่งได้รับการฝึกเพียงบางส่วน (50 %) และมากกว่ากลุ่ม 1 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กลุ่ม 3 มีความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะฯ มากกว่า กลุ่ม 4 และกลุ่ม 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 2

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของครูที่ปรึกษา จำแนกตามอายุ

ความรู้ความเข้าใจ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ด้านจิตลักษณะ					
22 - 40 ปี	123	4.80	0.73	0.003	.696
41 ปีขึ้นไป	69	4.79	0.77		
ด้านทักษะ					
22 - 40 ปี	123	4.91	0.72	0.882	.053
41 ปีขึ้นไป	69	5.39	5.90		
รวม 2 ด้าน					
22 - 40 ปี	123	4.88	0.58	0.789	.853
41 ปีขึ้นไป	69	4.95	0.52		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ จำแนกตามอายุน้อย (22 – 40 ปี) และอายุมาก (40 ปีขึ้นไป) ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน แสดงว่า อายุไม่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของครูที่ปรึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 3

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของครูที่ปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา

ความรู้ความเข้าใจ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ด้านจิตลักษณะ					
1 – 5 ปี	101	4.84	0.74	0.87	.554
6 ปีขึ้นไป	91	4.74	0.75		
ด้านทักษะ					
1 – 5 ปี	101	4.93	0.71	0.61	.149
6 ปีขึ้นไป	91	5.25	5.21		
รวม 2 ด้าน					
1 – 5 ปี	101	4.89	0.50	0.86	.488
6 ปีขึ้นไป	91	4.96	0.61		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ จำแนกตามระดับประสบการณ์การทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาน้อย (1 – 5 ปี) และมาก (6 ปีขึ้นไป) ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน แสดงว่า ประสบการณ์การทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาไม่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของครูที่ปรึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 3

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของครูที่ปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้ความเข้าใจ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ด้านจิตลักษณะ					
ปริญญตรี	118	4.82	0.74	0.492	.770
สูงกว่าปริญญตรี	73	4.76	0.75		
ด้านทักษะ					
ปริญญตรี	118	5.39	0.72	0.938	.076
สูงกว่าปริญญตรี	73	4.88	0.72		
รวม 2 ด้าน					
ปริญญตรี	118	4.91	0.43	0.170	.024
สูงกว่าปริญญตรี	73	4.93	0.63		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ จำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน แสดงว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของครูที่ปรึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 3

2) ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนาย

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณ 1 ตัวแปร คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เป็นการสนับสนุนทางสังคมจากสถานศึกษา ทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวแปร	R สะสม	R ² สะสม	B	β	t
การสนับสนุนทางสังคมจากสถานศึกษา	.709	.502	.393	.709	13.841*

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ค่าเฉลี่ยของตัวทำนายที่เป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากสถานศึกษาเป็นตัวทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพได้ร้อยละ 50.2 ($R^2 = .502$) นั่นคือตัวทำนายนี้สามารถทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพได้

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณ 1 ตัวแปร คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของจิตลักษณะเดิม ตัวที่ 1 คือ การเชื่ออำนาจในตน ทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวแปร	R สะสม	R ² สะสม	B	β	t
การเชื่ออำนาจในตน	0.744	.553	0.446	.744	15.331*

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ค่าเฉลี่ยของตัวทำนายที่เป็นจิตลักษณะเดิม ตัวที่ 1 คือ การเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพได้ร้อยละ 55.3 ($R^2 = .553$) นั่นคือตัวทำนายตัวนี้สามารถทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพได้

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณ 1 ตัวแปร คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของจิตลักษณะเดิม
ตัวที่ 2 คือ เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และ
ทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวแปร	R สะสม	R ² สะสม	B	β	t
เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู	.780	.608	.494	.780	17.182*

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ค่าเฉลี่ยของตัวทำนายที่เป็น
จิตลักษณะเดิม ตัวที่ 2 คือ เจตคติที่ดีต่ออาชีพครูเป็นตัวทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิต
ลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพได้ร้อยละ 60.8 ($R^2 = .608$) นั่นคือตัวทำนายตัวนี้
สามารถทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมี
คุณภาพได้

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณเมื่อใช้ตัวทำนาย 2 ชุด ทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ การ
สนับสนุนทางสังคมจากสถานศึกษา การเชื่ออำนาจในตนและเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู
ร่วมกันทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่าง
มีคุณภาพ

ตัวแปร 3 ตัว	R สะสม	R ² สะสม	B	β	t
การสนับสนุนทาง สังคมจากสถานศึกษา			.183	.305	4.702*
การเชื่ออำนาจในตน	.827	.685	.099	.178	2.721*
เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู			.269	.425	6.304*

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ค่าเฉลี่ยของตัวทำนาย 2 ชุด 3
ตัวแปรร่วมกันทำนาย ความรู้ ความเข้าใจ การเป็นผู้ฝึกจิตลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมี
คุณภาพได้ร้อยละ 68.5 ($R^2 = .685$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 4

3) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาต่อชุดฝึกอบรม และข้อสังเกตที่ได้จากการฝึกอบรมครูที่ปรึกษาคู่่มือฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรม

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาต่อชุดฝึกอบรมฯ

(n = 192)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านบรรยากาศและวิธีการอบรม			
1. ข้าพเจ้ามีความสุขและเพลิดเพลินกับการร่วมอบรมครั้งนี้	4.49	1.14	ค่อนข้างมาก
2. เป็นการอบรมที่ขาดชีวิตชีวา	3.32	1.57	ค่อนข้างมาก
3. บรรยากาศการอบรมไม่จูงใจให้น่าสนใจ	3.31	1.52	ค่อนข้างมาก
4. วิธีการอบรมส่งเสริมการเรียนรู้แก่ข้าพเจ้า	4.45	1.32	ค่อนข้างมาก
5. โดยภาพรวมแล้วการอบรมครั้งนี้เป็นที่น่าพอใจของข้าพเจ้า	4.34	1.43	ค่อนข้างมาก
ด้านความเหมาะสมของแนวคิดสำคัญและกิจกรรม			
6. ข้าพเจ้าชอบแนวคิดและกิจกรรมการอบรมครั้งนี้	4.69	1.19	มาก
7. กิจกรรมมีความซ้ำซากเบื่อหน่าย	3.21	1.56	ค่อนข้างมาก
8. เนื้อหาที่อบรมเป็นเรื่องที่ไม่ดึงดูดความสนใจ	3.19	1.62	ค่อนข้างมาก
9. สารและกิจกรรมที่ส่งเสริมจิตลักษณะที่จำเป็นสำหรับครูที่ปรึกษา	5.07	0.68	มาก
ด้านประโยชน์ของชุดฝึกอบรม			
10. รู้สึกคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไปในการเข้าอบรมครั้งนี้	5.08	0.74	มาก
11. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมจิตลักษณะที่จำเป็นสำหรับครูที่ปรึกษา	4.55	1.34	มาก
ด้านการประยุกต์ใช้			
12. ข้าพเจ้าไม่เห็นช่องทางในการนำไปใช้กับนักเรียน	3.07	1.63	ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

(n = 192)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
13. สาละสำคัญของกิจกรรมไม่ส่งเสริมทักษะการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ	3.32	1.59	ค่อนข้างมาก
14. ข้าพเจ้ามีความพร้อมที่จะนำความรู้ไปใช้กับนักเรียน	5.08	0.68	มาก
15. เป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาทั่วไปควรได้รับการฝึกอบรม	5.19	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาต่อชุดฝึกอบรมในข้อความ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.07 ถึง 5.19 มีระดับความเห็นอยู่ระหว่างค่อนข้างมากถึงมาก ข้อที่ว่า “กิจกรรมในชุดฝึกอบรม ควรเป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาทั่วไปควรได้รับการฝึกอบรม” ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 5.19 (S.D. = 0.71) ข้อที่ว่า “ครูมีความพร้อมที่จะนำความรู้ไปใช้กับนักเรียน” ข้อที่ว่า “รู้สึกคุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ไปในการอบรม” ข้อที่ว่า “สาระและกิจกรรมส่งเสริมจิตลักษณะที่เป็นสำหรับครู” อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 5.08 (S.D. = 0.68) 5.08 (S.D. = 0.74) 5.07 (S.D. = 0.68) และ 4.69 (S.D. = 1.19) ตามลำดับ นอกนั้นความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ข้อสังเกตที่ได้จากการฝึกอบรมครูที่ปรึกษา โดยใช้คู่มือฝึกอบรมฯ

กิจกรรม	ความรู้สึกละความคิดเห็น ของผู้เข้าอบรม	การปรับปรุงและพัฒนา
การฝึกจิตลักษณะ		
1. กิจกรรม คุณค่าแห่งตน	การเห็นคุณค่าเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงในจิตใจของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว	ควรเลือกนำไปใช้กับนักเรียนและอาจจะขยายผลโดยให้นักเรียนพิจารณาผลงานของตนในแต่ละวัน
2. กิจกรรม ไม่มีบั้งเอิญ	การส่งเสริมให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุและผลทั้งทางโลกและทางธรรม ช่วยทำให้นักเรียนมีหลักคิดเมื่อเผชิญปัญหา	ควรเลือกไปใช้หรืออาจจะขยายผลโดยหากรณีใหม่ที่ทำให้นักเรียนเข้าใจและรู้โลกกว้างขึ้นได้
3. กิจกรรม วันใดขาดฉันแล้วเธอจะรู้สึก	ส่งเสริมให้นักเรียนได้พิจารณาพฤติกรรมของตนและการใส่ใจคนรอบข้าง โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัว	ควรให้เวลานักเรียนคิดหรือกลับไปคิดต่อไป
4. กิจกรรม วัคซีนชีวิต	ส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างการคิดและตัดสินใจด้วยปัญญา	เป็นตัวอย่างที่ดีที่ครูจะได้ขยายผลหาหรือสะสมตัวอย่างดี ๆ เพื่อเสริมวัคซีนชีวิตให้นักเรียน
5. กิจกรรม ความสุขไม่มีขาย	ส่งเสริมให้นักเรียนได้พิจารณาตนเปิดโอกาสให้ตนได้พัฒนาและเชื่อมั่นในตนว่ามีพลังไร้ขีดจำกัด	เป็นตัวอย่างที่ครูจะได้เลือกไปใช้ให้เหมาะสมกับปัญหาของนักเรียนและขยายผลให้เชื่อมั่นในศักยภาพของตน
6. กิจกรรม เส้นทางสู่ความสำเร็จ	ส่งเสริมให้นักเรียนได้มองชีวิตคนอื่นที่มีความมุ่งมั่นเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ	เป็นแนวทางให้ครูเลือกเรื่อง และขยายผลโดยหาตัวอย่าง หรือให้นักเรียนแสวงหาตัวอย่างคนสู้ชีวิตที่เป็นไปได้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

กิจกรรม	ความรู้สึกละความนึกเห็น ของผู้เข้าอบรม	การปรับปรุงและพัฒนา
การฝึกทักษะ		
1. กิจกรรม รู้ทันอารมณ์	ส่งเสริมให้นักเรียนพิจารณา เหตุของอารมณ์เชิงลบ เช่น ความโกรธที่มีผลเสียต่อตน	เป็นตัวอย่างให้ครูเลือกกรณีศึกษา หรือขยายผลการสร้างหรือสะสม กรณีตัวอย่างอื่น ๆ มาเสนอนักเรียน ได้อีก
2. กิจกรรม ผู้โชคดี	ฝึกให้นักเรียนได้มีสติ มีหลัก คิดในการเตือนตน	ครูอาจขยายผลหากรณีหรือ สถานการณ์อื่น ๆ มาฝึกนักเรียน โดยใช้หลักไฟจราจร
3. กิจกรรม ผ่อนคลายสบาย จิต	ฝึกให้นักเรียนได้ผ่อนคลาย ตนเอง	ครูควรฝึกตนเองและฝึกนักเรียน บ่อย ๆ เพื่อเป็นวิธีช่วยเหลือตนได้ เมื่อเครียด
4. กิจกรรม เหตุที่ไม่รู้ตัว	ช่วยให้นักเรียนเข้าใจการ กระทำย่อมเกิดผลเสมอ	ครูอาจขยายผลไปถึงกฎแห่งการ กระทำว่ากระทำดีก็ย่อมได้ดี กระทำ ไม่ดีย่อมไม่ได้ผลดี ไม่ว่าใครจะเห็น หรือไม่ ตนเห็นเองแน่นอน
5. กิจกรรม ผู้กำกับการ แสดง	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตน และควบคุมตน เพื่อนำตนให้ ได้ เมื่อต้องเผชิญชีวิตด้วย ตนเอง	ครูอาจขยายผลหากรณีอื่น ๆ มาฝึก โดยใช้หลักการกำกับดูแลตนเอง มุ่ง ช่วยให้นักเรียนสั่งตนทำในสิ่งดี ๆ ได้
6. กิจกรรม ผู้ให้คำปรึกษา	เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเห็น คุณค่าของการมีเพื่อนและเป็น เพื่อนที่ดีต่อกันด้วยการสนใจ เอาใจใส่กันด้วยความเมตตา ส่งเสริมให้รู้ว่าในสังคมยังมีคน ที่เมตตากันอยู่อย่าหมกมุ่นอยู่ กับปัญหาเพียงคนเดียว	ครูควรได้รับการฝึกเทคนิค การ ปรึกษาเบื้องต้นจะได้ช่วยนักเรียน ได้เสมอ

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการสมัครใจเข้าร่วมเป็นเครือข่าย ความร่วมมือในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว

1. ผู้ที่ยินดีเข้าเป็นเครือข่ายร่วมมือ จำนวน 116 คน จาก 30 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 29 โรงเรียน และสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี 1 โรงเรียน

2. ความคิดเห็นต่อการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนวัยรุ่น

2.1 มีความเห็นว่าควรให้ความสนใจดูแลนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 79.31

2.2 มีความเห็นว่ายากต่อการดูแลและช่วยเหลือ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45

2.3 มีความเห็นว่า ควรจะให้ความช่วยเหลือได้บ้างตามโอกาส 20 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24

3. ครูที่ปรึกษามีความต้องการจะนำคู่มือฯ ไปใช้ในรูปแบบต่าง ๆ กัน ดังนี้

3.1 ใช้จัดเป็นกิจกรรมพิเศษ

จำนวน 40 คิดเป็นร้อยละ 34.48

3.2 ใช้จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งชั้น

จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 30.17

3.3 ใช้จัดเป็นกิจกรรมการเข้าค่าย

จำนวน 20 คิดเป็นร้อยละ 17.24

3.4 ประยุกต์ใช้ในโอกาสเหมาะสมกับนักเรียนบางคน

จำนวน 50 คิดเป็นร้อยละ 43.10

4. ครูที่ปรึกษามีความต้องการให้วิทยาลัยการฝึกหัดครูให้บริการทางวิชาการในการอบรมครูที่ปรึกษาหรือเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ความเข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น

4.2 การให้คำปรึกษาสำหรับครูและการให้คำปรึกษาสำหรับนักเรียนด้านการเรียน ชีวิต และการวางแผนครอบครัว

4.3 การศึกษาและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายกรณี

4.4 การศึกษาต่อสำหรับนักเรียน

4.5 การจัดการปัญหาพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่น

- พฤติกรรมทางเพศ

- พฤติกรรมติดสารเสพติด สุรา บุหรี่ สารเสพติดอื่น ๆ

- พฤติกรรมติดเกม

- พฤติกรรมก้าวร้าว
 - พฤติกรรมกลับบ้านดึก
- 4.6 กิจกรรมสำหรับพัฒนานักเรียนวัยรุ่น
- ทักษะชีวิต
 - พัฒนาจิตใจและจิตสาธารณะ
 - ในสถานที่เสี่ยงต่อยาเสพติด
 - การจัดการอารมณ์
- 4.7 กิจกรรมพัฒนาการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ
- การสร้างแรงจูงใจในชีวิตและการเรียน
 - การปฏิบัติตนในวัยรุ่นอย่างเหมาะสม
 - ครอบครัวศึกษา
 - คุณลักษณะพึงประสงค์
- 4.8 การคัดกรองนักเรียน, เทคนิคการเยี่ยมบ้าน, การวัดแววด้านการเรียน
- 4.9 ทักษะการพูด
- 4.10 ครอบครัวศึกษา
- 4.11 เทคนิคการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 4.12 หลักการและบริการแนะแนว
- 4.13 สื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษาและวิธีการเลี้ยงดูลูกสำหรับผู้ปกครอง